Bijlage Onderbouwing en Evaluatie van het voorstel (CW3.1)

Subsidieregeling vrijwillige sluiting van een kolencentrale (20231805)

Op basis van Artikel 3.1 in de comptabiliteitswet wordt bij voorstellen een toelichting verwacht op nagestreefde doelstellingen, doeltreffendheid, doelmatigheid, ingezette beleidsinstrumenten en financiële gevolgen voor het Rijk en, waar mogelijk, maatschappelijke sectoren. Voorstellen die tot een substantiële beleidswijziging leiden dienen ook een evaluatieparagraaf te bevatten conform de motie Van Weyenberg en Dijkgraaf. Met deze bijlage wordt invulling gegeven aan de vereiste toelichtingen, die mogelijk verder worden aangevuld bij opvolgende Kamerbrieven. Deze bijlage is onderdeel van een pilot die in het kader van de Operatie Inzicht in Kwaliteit wordt uitgevoerd om de vindbaarheid van de vereiste toelichtingen te vergroten.

Onderdeel	Toelichting
Nagestreefde doelen	De subsidieregeling biedt maximaal één van de drie moderne kolencentrales in Nederland de mogelijkheid vrijwillig te sluiten met behulp van een subsidie. Door maximaal één centrale te sluiten wordt de leveringszekerheid in Nederland geborgd. Wanneer één centrale sluit wordt een significant deel van de reductieopgave van 5 tot 7,5 Mton CO_2 ingevuld door die sluiting. Als gevolg daarvan hoeven de andere centrales minder te worden beperkt in het kader van de tijdelijke wettelijke beperking van elektriciteitsproductie met kolen.
Ingezette beleidsinstrument(en)	Om de centrales de kans te geven vrijwillig te sluiten, zal een call for proposals worden open gesteld waarin de kolencentrales de kans krijgen om een voorstel in te dienen voor sluiting tegen een subsidiebedrag. Door een call for proposals open te stellen krijgen alle centrales dezelfde mogelijkheid om een voorstel in te dienen, maar wordt tegelijk zorggedragen dat maximaal één centrale uiteindelijk kan worden gesloten. Daarnaast zorgt dit ervoor dat er een competitief voorstel wordt ingediend door de centrales.
Financiële gevolgen voor het Rijk	Deze zijn bij openstelling van de tender niet bekend. Afhankelijk van of er een centrale een voorstel indient dat aan alle voorwaarden voldoet, en zo ja, welke centrale(s) en tegen welk bedrag per MW, zullen er budgettaire gevolgen voor het Rijk zijn.
Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	N.v.t.
Nagestreefde doeltreffendheid	Aan het voorstel wat de kolencentrales kunnen indienen stel ik een aantal eisen: - Ondersteuning werknemers: werknemers van de kolencentrale die als gevolg van beëindiging van de elektriciteitsproductie met behulp van kolen hun baan verliezen, moeten door het bedrijf adequaat worden ondersteund. Ik stel daarom een minimumeis aan het plan dat de centrales hiertoe moeten opstellen en aansluit bij de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het Westhavenarrangement. - Kosteneffectiviteit: de combinatie van sluiting van één centrale met de wettelijke productiebeperking mag naar verwachting niet meer kosten dan alleen de wettelijke beperking. - Staatssteun: er moet objectief worden vastgesteld dat het verdienvermogen van de kolencentrale over de periode 2021-2029 hoger is dan het subsidiebedrag dat wordt aangevraagd, zodat er geen sprake is van Staatssteun. - Parlementaire goedkeuring: de Staten-Generaal moeten akkoord zijn met het ter beschikking stellen van voldoende middelen.

Nagestreefde doelmatigheid	Met deze eisen draag ik zorg dat voorstellen van de kolencentrales tot vrijwillige sluiting kosteneffectief zijn en waarbij de gevolgen voor de werknemers op een goede manier worden opgevangen. Het maximumbedrag per megawatt dat de kolencentrales kunnen aanvragen is gebaseerd op informatie van de centrales in relatie tot de aangekondigde productiebeperking en een reductieopgave van 5 tot 7,5 Mton per jaar. Daarmee is de sluiting van één centrale in combinatie met het minder beperken van de overige centrales net zo kosteneffectief als wanneer er alleen sprake is van een striktere productiebeperking. Als meer dan één centrale een voorstel indient tot sluiting, wint het voorstel dat het laagste bedrag per MW subsidie aanvraagt, mits aan alle overige voorwaarden ook wordt voldaan. Hierdoor is de voorgestelde *call for proposals* een efficiënte manier om het beoogde effect te bereiken.
Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Het betreft een eenmalige subsidie waar een vrijwillige sluiting tegenover staat. Hoewel de ingediende voorstellen door de centrales uiteraard vooraf getoetst worden is EZK niet voornemens de subsidie an sich naderhand te evalueren. EZK zal uiteraard vaststellen of de prestatie (sluiting van de centrale) heeft plaatsgevonden. De gerealiseerde CO2-reductie door deze maatregel zal niet apart worden gemeten, maar de maatregel zal wel in toekomstige Klimaat en Energieverkenningen (KEV) worden meegenomen als uitgevoerd beleid.